
Saknr: 2020/44048-1
Saksbehandlar: Vigdis Robak Bjørgo

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for samferdsel og mobilitet		28.04.2020
Fylkesutvalet		30.04.2020

Årsrapport 2019 Kollektivstrategi for Hordaland

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget tek Årsrapport 2019 Kollektivstrategi for Hordaland til orientering.

Samandrag

I denne saka vert Årsrapport 2019 for kollektivstrategi Hordaland lagt fram. Felles styringsdokument, handlingsprogram og årsrapportering for mobilitets- og kollektivområdet i Vestland skal utarbeidast (jfr. FUV-sak 3/2020 om integrasjon av kollektivområdet i Vestland). Rapporten som her vert lagt fram, følgjer tidlegare årsrapportering for kollektivstrategi Hordaland. I tillegg er det bak i rapporten lagt ved utvalde nøkkeltal for Sogn og Fjordane.

Reisetala for 2019 viser at veksten i kollektivtrafikken held fram, både i Bergensområdet og for Hordaland totalt. I 2019 var det totalt 79 millionar påstigande, fordelt på buss, bybane og båt. Tala for bybanen viser særst god vekst, med 15 prosent fleire påstigande samanlikna med 2018. Også reisetala for båt viser ei auke i påstigande. Askøysambandet står for størstedel av veksten, med ei utvikling på 13 prosent siste året.

Rapporten inneheld utvikling innan utvalde måleindikatorar, samt informasjon om økonomiske nøkkeltal, viktige hendingar og tiltak siste året, og relevante nøkkeltal for kollektivtrafikken.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Håkon Rasmussen
fylkesdirektør mobilitet og kollektiv

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor ingen handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fylkesutvalet handsama 30.01.2020 sak om «Integrasjon av kollektivområdet i Vestland fylkeskommune» (PS 3/2020). I saka vert det gjort greie for følgjande:

«Den nye kollektiveininga vil ha behov for å etablere ein samla strategi for utviklinga av tenestene i eit samla Vestland, og ein struktur for å rapportere på denne strategien. For 2020 vil handlingsprogrammet for oppfølging av Kollektivstrategi for Hordaland bli utarbeidd på same måte som tidlegare, med tillegg for aktivitetane som er planlagt av Kringom. Årsrapport for kollektivstrategien for 2019 vil også bli lagt fram etter gamal «mal», fram til eit nytt opplegg for rapportering er på plass.»

Handlingsprogrammet for 2019-2023 vart vedteke i fylkestinget 03.03.2020 (PS-9/2020). Inntil marknadsintegrasjon og ny merkevare er avklara er det her lagt opp til todeling av handlingsprogram for kollektivområdet med bakgrunn i styringsdokumenta i dei to tidlegare fylka.

Kollektivstrategi for Hordaland vart vedteke i fylkestinget i Hordaland juni 2014. Årsrapporten er del av den systematiske oppfølginga av kollektivstrategien og handlingsprogram for kollektivtrafikken i Hordaland. Årsrapport 2019 gir informasjon om korleis utviklinga i kollektivtrafikken i Hordaland har vore det siste året, korleis vi ligg an i høve måla og å gjennomføre strategiane som er vedteke i kollektivstrategi for Hordaland. Rapporten er bygd opp kring følgjande tema:

- Når vi måla? - Rapportering av utvikling i viktige måleindikatorar
- Økonomiske nøkkeltal - Status i kollektivtrafikken sin økonomi
- Kollektivåret 2019 - Viktige hendingar og tiltak i kollektivtrafikken
- Kollektivakta - Informasjon om passasjerstatistikk, kontraktar o.a.

Følgjande gir ein kort status for utviklinga i kollektivtrafikken siste året. Årsrapporten er vedlagt saka.

Status - når vi måla?

Dei overordna måla i kollektivstrategi for Hordaland er å ta veksten i persontransporten med miljøvenlege transportformer i byområda, og å sikre mobilitetsbehov for innbyggjarane i fylket. Det er fastsett fire strategiske grep; best tilbod der flest reiser, enkle reiser, effektive reiser, miljøvenleg drift. Desse gir tydelege føringar for kva som skal til for å få mange fleire reisande med kollektivtrafikken.

Best tilbod der flest reiser. For å gi eit best mogleg kollektivtilbod til flest mogleg av innbyggjarane er det nødvendig å tilpasse kollektivtilbodet til dei store reisestraumane i fylket. Dette handlar om å styrke rutetilbodet der det er mange reisande, eller potensiale for nye reisande er stort. Det handlar også om å forenkle linjenett og rutetilbod. Viktigaste indikator for dette er utviklinga i talet på reisande.

I 2019 er kollektivtrafikken styrka både på buss og bane, med tiltak i og utanfor bergensområdet. Passasjerstatistikken for heile Hordaland viser ein samla vekst på seks prosent i 2019, med nærare 79 millionar påstigande. For bergensområdet er veksten også på omlag seks prosent.

Bybanen held fram med positiv utvikling i passasjeretalet. Bybanen har no om lag 18,7 millionar årlege påstigingar, og står for 24 prosent av alle kollektivreisene med Skyss.

Også på båt ser vi ein vekst i tal påstigande. Største delen av veksten er knytt til Askøysambandet, med 672 000 påstigande og over 13 prosent auke samanlikna med 2018.

Det er utvikling i metode for å samle inn reisetal, og alle tal for 2019 kan ikkje direkte samanliknast med tal frå tidlegare år. Generelt er kvaliteten i talgrunnlaget stadig betre på grunn av innføring av automatisk passasjertelling.

Enkle reiser. Kollektivtrafikken skal vere eit enkelt og attraktivt reiseval. Tilbodet skal vere lett å bruke og ha høg kvalitet i heile reisekjeda. Dette handlar om å gjere det enkelt å finne informasjon, kjøpe billett og å auke befolkninga sin kjennskap til kollektivtrafikken. Viktigaste indikator her er utvikling i innbyggjarane si oppleving av eit enkelt kollektivtilbod.

Resultata frå befolkningsundersøkinga i 2019 viser at 72 prosent av befolkninga er heilt eller delvis samd i at Skyss sitt kollektivtilbod er enkelt å forstå. Dette er ein forbetring på tre prosentpoeng frå året før. Ein ser og ei positiv utvikling når det gjeld folk si oppleving av kor lett det er å finne informasjon om kollektivtilbodet, samt å kjøpe billett. Forenkling i sonestruktur for buss sommaren 2018 gjer at fleire kan nytte seg av billettappen i heile Hordaland, samt at stadig fleire nyttar digitale kanalar for lettare tilgang til oppdatert informasjon.

Effektive reiser. Kollektivreiser skal vere eit reelt alternativ til bilen, også når det gjeld reisetid. Rask og føreseieleg framføring av bussane er ein føresetnad for å levere eit godt tilbod til dei reisande. Dette handlar om infrastrukturtiltak som legg til rette for kollektivtrafikken, og andre verkemiddel som kan få ned reisetida. Viktige indikatorar er utvikling av andelen førehandskjøpte billetter, kollektivfelt/sambruksfelt og hastigheit på bystamlinjene.

Eit godt verkemiddel for å redusere reisetida er å få ned sal av billetter om bord. I 2017 har andelen førehandskjøpte billetter auka med ytterlegare sju prosentpoeng og utgjer 82 prosent av billettkjøpa.

Når det gjeld infrastrukturtiltak for betre framkomst går utviklinga svært sakte. Siste året er det etablert 200 nye meter med kollektivfelt, som ei forlenging av kollektivfeltet i Haukelandsveien mot stoppet Haukeland sør. Sambruksfeltet i Flyplassvegen er redusert i samband med vegarbeidet og ny E39, og vil truleg bli ei permanent løysing. Det er ikkje etablert nye sambruksfelt i 2019.

Miljøvenleg drift. Kollektivtrafikken sitt viktigaste klima- og miljøbidrag er å ta trafikkveksten, og få ein større del av dei motoriserte reisene kollektive. I tillegg skal vi legge til rette for at utsleppa frå kollektivtrafikken skal vere så låge som mogleg.

Globale utslepp kan ein redusere ved å få ned forbruket av drivstoff, ved overgang til fornybare drivstoff eller overgang til elektrisk drift. Vidare utbygging av bybanelinjer, oppstart av nye kontraktar med elektrifisering av ferjeflåten, samt vedtak om biodrivstoff og elektrifisering av bussparken i Bergen gjev gode utsikter for utviklinga på dette området framover.

Buss, båt og ferje slapp i 2019 ut om lag 118 000 tonn CO₂-ekvivalentar. Det er ein nedgang på heile åtte prosent (9 000 tonn) frå fjoråret. Utsleppskutta skuldast i hovudsak innfasing av biodrivstoff og elektrisk drift.

Utsleppa frå båttrafikken er i all hovudsak uendra frå fjoråret. I 2019 starta elektrifiseringa av dei tre første ferjesambanda. Dei vesentlege klimagassreduksjonane kjem først frå 2020.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget jfr pkt 2.1.2 i Delegasjonsreglementet

Vurderingar og verknader

Økonomi: Saka omhandlar ikkje endringar i vedteken budsjett

Klima: Saka omhandlar effekten av tiltak som bidreg til å redusere klimapåverknadene frå persontransporten

Folkehelse: Saka omhandlar effekten av kollektivtiltak, med positiv innverknad på folkehelsa

Regional planstrategi: Kopling til Klimaplan for Hordaland, Regional transportplan, Kollektivstrategi for Hordaland, Temaplan for låg- og nullsleppsbusar i Hordaland

Konklusjon

Fylkesrådmannen meiner årsrapport 2019 for kollektivstrategi Hordaland gir ein god gjennomgang av utvikling og tiltak i kollektivtransporten siste året, og legg med dette fram årsrapporten til orientering. Vidare framover vil det bli arbeidd med å samle årsrapporteringa, basert på felles styringsdokument for mobilitets- og kollektivområdet, jfr. fylkesutvalsak PS 3/2020 .